מנכ"ל בלתי־חלוי

(המשך מעמוד 32)

החליט לחזן אותך ומחליף את פסק דינך למאסר עולם...״ עוד באותו היום הועבר הנידון למוות אל המדור לאסירי־עולם, לא הרחק מעבד־אל־מג׳יד, ענק ערבי, גיבור הכלא, שמישקלו כ־120 קילוגרם, שהודה בשלב מסויים ברצח חיים ארלוזורוב.

חיידק הבריחה שוב מקנן במוחו של מתתיהו שמואלביץ. מבית־הכלא בירושלים הוא מועבר, יחד עם אסירים יהודים אחרים, למיבצר עכו. אחרי פעולת אנשי הלח״י, שפוצצו את בתי־המלאכה של אלביץ כוחו בעיסוקים רבים וכשל במריבותם.

מנכ״ל מיוער שמואלביץ (משמאל) עם שיחרורו (1949) *
בגיל־העמידה בעיתון־נוער

הרכבת בחיפה, הובאו 23 שבויים למיבצר עכו. ריכזו אנשי המחתרת במיבצר הוליד את מיבצע הפריצה לכלא עכו.

מתתיהו שמואלביץ היה בין האסירים היהודים שהצליחו להחלץ ממיבצר עכו באותה פעולה עקובה מדם. הוא רץ בשדה קמה, כשהוא בלא נשק, ובעקבותיו כמה חיילים ושוטרים בריטיים. ״מאחורי נשמע לפתע קריאות באנגלית מכוונות אלי: ׳הי, סמולוביץ, סמולוביץ, אל תנסה לברוח. אתה אסיר שלי!׳ ואל החייל: ׳אל תירה בו, הוא אסיר שלי, אני רוצה אותו חי!׳ היה זה מפקד תחנת־המישטרה בעכו. לפי הזקן הוא הכיר אותי מרחוק...״ הזקן האדמוני, שאותו גידל שמואלביץ בכלא, הוא שהצילו ממוות.

אלוף נסיונות הבריחה לא נשבר. מיד עם שובו לכלא עכו גילה חללים בקירות ושב לתיכנוני הבריחה שלו. ביום בהיר אחד הוא הועבר עם חבריו לכלא בירושלים: ״בעכו נשארה מינהרה, פרי עמל של שבועות רבים.״

בכלא ירושלים למד שמואלביץ עד מהרה, כי ״צינורות הביוב עוברים במרחק של חמישה מטרים מחלונות התא, בעומק של בערך מטר מתחת לפני הקרקע. רוחב הצינור הוא כ־40 סנטימטר וזהו גם גובהו, אולם למעלה הוא צר יותר. לאחר 70 מטר הוא מתחבר עם צינור ביוב גדול בהרבה מזה, ודרכו אפשר להגיע עד לסביבה מאוכלסת יהודים...״

בעזרת תיכנון קפדני, שבו שיתף את חברי הלח״י שמחוץ לכלא, אירגן שמואלביץ את הבריחה שלו: ״בשעה שש ורבע הייתי כבר בתוך המינהרה ובמכונת תיספורת גילחתי את זקני אשר גדל יפה מאז גילחתיו בפעם האחרונה בעכו. גם אם במיקרה אתקל באיזה שוטר או קצין של בית־הסוהר — לא יכירני. לבוש בגדי פועל נכנסתי למינהרה ובזחילה הגעתי עד לספטינג... אחרי נכנס אליהו זנד ואחריו שכב משה סבוראי. בדרך שרשרת זו מודיעים מלמעלה: הסוהרים באים!״

תוך ניצול כניסתם של שלושה פועלי־ביוב כביכול, מתנהלת לה הבריחה הגדולה ביותר שנערכה מתוך חומות הכלא בירושלים. ״כעבור שעה ניתן אות אזעקה בעיר. הבריטים יצאו לרחובות ירושלים ומחפשים אחרינו. לשווא. רבותי. בשעה אחת בצהריים הודיע רדיו לונדון: שנים עשר אסירים ברחו מכלא ירושלים...״

תם פרק המחתרת בחייו של מתתיהו שמואלביץ.

אחרי הקמת המדינה ניסה מתתיהו שמואלביץ נף / בבועית של כחול / בחלומי / היינו תאומים, / חבוקים / בבטן צלולה של בועית / ושער לנו / כחול / כחול / כחול.״ ובשיר ״מולך״: ״עוד תינוקי האחרון / מפרפר / בידי ערפתיהו קורבן / ואני צופה קיצו / ויולדת / — לך / הצוהל...״

אחד מעיסוקיו הראשונים של שמואלביץ בחייו האזרחיים היה ניסיון עקשני להיות מוציא־לאור. אחד המתרגמים שעבד אז בשרותו היה יונתן רטוש. הוצאת הספרים של שמואלביץ היתה מעולה. הוא פירסם בה, בין השאר, ספרים מאת סאלינג׳ר וסטיינבק, אלא שאלת המו״לות לא האירה לו פנים.

שמואלביץ, שהפך בינתיים אב לשתי בנות, החל לעבוד כקבלן, מבלי שידע לנצל את השפע שהמתין לקבלנים בשלהי שנות ה־50׳ ובפרוס שנות ה־60׳.

בסוף שנות ה־60׳ פתח ביפו־העתיקה מיסעדה/גלריה בשם תרשיש, שגם היא לא הפכה מיכרה של זהב.

עונש־המוות מהווה ביטחון

ב ראשית שנות ה־70׳, החליט שמואלביץ להתגבר על מחלוקות של ימים עברו. בדומה למפקדו, יצחק שמיר, הצטרף גם הוא לתנועת החרות.

כשנפתח הפרק הפוליטי בחייו החל שמואלביץ לפרסם מפרי עטו. את מאמריו ניתן למצוא בעיתון שאינו ידוע בציבור: מעוז — עיתון הנוער בית״ר. מאמריו הם בבחינת שעטנ״ז, עירוב סיגנונות, אפולוגטיקה רוויזיוניסטית ודמגוגיה של אסימונים שחוקים.

כותרות מאמריו לדוגמה: ״דור הגיבוש מול דור הכיבוש״, ״שמאל מצרי חדש (שמ״ח)״, ״ברציונות על ציור מפורט״.

בתשובה לשאלת העולם הזה (2174) על חידוש ענוש־המוות בישראל אמר שמואלביץ: ״אני באופן עקרוני נגד עונש־מוות, בדיוק כפי שבאופן עקרוני אני נגד מילחמה ונגד שינאה. אבל אני בעד ביטחון לנשינו ולילדינו ולקיומנו. עונש־המוות מהווה ביטחון, ואין בו פגם מוסרי. אי־אפשר להשוות את אנשי לח״י למחבלים.״

דן עומר ■

* מהכלא הישראלי, אחרי פרשת רצח ברנאדוט. מימין: נתן ילין־מור, ששוחרר יחד עימו.

מה יש לך נגד קשקשים?

פיריידקס שמפו

פיריידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרויי עור הנובעים מכך.
פיריידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר׳ פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo

מוצר של ד״ר פישר.

STEAK HOUSE
אם סטייק
אז בסטייק האוס
מבחר עשיר של סלטים ומשקה קל־חופשי.
דיזנגוף 193 תל־אביב טל: 239209, 232386

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. כשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח׳ מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש׳ מס׳ג עסק 48175
ירושלים- 664015 , אילת- 059-3012